

Toimintakertomus 2016

YLEISTEN KIRJASTOJEN KONSORTIO
KETONEN AINO

**KON
SOR
TIO**

Yhteenveto toimintavuodesta 2016

Toimintavuoden aikana pilotoitiin uutta kotimaista ja etäkäyttöistä eMagz-aikakauslehtipalvelua ja e-äänikirjoja Helmet-kirjastoissa. E-äänikirjojen osalta toiminta laajennettiin valtakunnalliselle tasolle syyskuun lopussa. Lisäksi tutustuttiin uuteen ComicPlus palveluun ja järjestettiin palvelusta kansallinen arviointiryhmä. ComicsPlus ja Rockway palveluista tehdyt raportit ovat saatavilla jäsenille pyynnöstä. Useaan kuntaan hankittiin verkossa toimiva Rockway-musiikkikoulu ja otettiin käyttöön Hublet-tablettilaitteita asiakkaille. Rockway ja ComicsPlus –palveluista järjestettiin kansalliset arviointiryhmät: raportit ryhmien tuloksista saatavilla konsortion jäsenille yhteyshenkilöltä. Konsortio on neuvotellut usean eri elokuva-alan toimijan kanssa striimattavista elokuvapalveluista.

Loppuvuodesta jäsenkirjastolta tuli toive liittyen RDA-Toolkitin konsortiohankintaan ja tästä neuvoteltiinkin alennettu hinta konsortion jäsenille. Metatiedon prosessin uudistamista on pohjustettu yhteistyökumppaneita kartoittamalla ja hankkimalla lisää osaamista.

Yksi tärkeimmistä ja kehityksen kohteena on ollut yhteydenpito sidosryhmiin ja konsortion jäseniin. Yhteistyötä on kehitetty Kansalliskirjaston eri yksiköiden kanssa, ehkä tärkeimpinä FinElib ja Kirjastoverkkopalvelut. Lisäksi on käyty jatkuvaa keskustelua kirjasto-, kirja- ja media-alan keskeisten toimijoiden kanssa kuten esimerkiksi BTJ Finland Oy, Ellibs Oy, Kirjavälitys Oy, YLE, eri kirjankustantajat, elokuvalevittäjät ja Viestinnän keskusliitto.

Keväällä järjestettiin valtakunnallinen hankintapäivä ja kesällä jo perinteinen Koko Kansa Lukee –kampanja.

Yhteyttä jäsenistöön pidettiin paitsi perinteisillä tiedotuskirjeillä, mutta myös jalkautumalla paikan päälle tai järjestämällä webinaareja jäseniä kiinnostavista aiheista.

Kirjastokaista julkaisi marraskuussa kolme [videota](#), joihin tiivistettiin jäsenkirjastoille koituvat hyödyt liittyen konsortion perustamiseen, toimintaan ja hyötyyn. Syksyn aikana konsortio on valmistautunut siirtymiseen omarahoitteiseksi.

Konsortion ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa. Konsortion ensimmäisen ohjausryhmän toimikausi loppuu vuoden 2016 lopussa ja joulukuussa 2016 nimitettiin uusi ohjausryhmä vuosille 2017 - 2018.

Konsortion jäsenenä on tällä hetkellä 218 kuntaa: uusina jäseninä aloittivat: Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari, Uusikaupunki, Konnevesi, Salo ja Mynämäki.

Toimintavuonna informaattikko Aino Ketonen palasi työtehtäviinsä konsortiossa. Alkuvuonna hänen tehtäviään hoiti informaattikko Marja Hjelt.

Yhteenvetona voi todeta, että Yleisten kirjastojen toiminnalle asetetut tavoitteet saavutettiin suunnitellusti toimintavuoden aikana.

Tammikuu

Tammikuun aikana tavattiin e-aineistotarjoajia, suunniteltiin eMagz -lehtipalvelun pilottia ja neuvottiin kirjastoja e-aineistojen tilastointien teossa. Musiikkikursseja verkossa tarjoavaan Rockway -palveluun tutustui edustajia eri kirjastoista.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 8.1. Talentum ja Summa -palvelu MH
- 20.1. Ellibs webinaari Lapin kirjastojen kanssa MH
- 21.1. Lisensioinnin kehittäminen koulu yhteistyöhön yhteistyössä Kuntaliiton kanssa VNH
- 22.1. eMagz pilotin suunnittelua MH, VNH
- 25.1. LM tietopalvelut markkinointia MH
- 25.1. Kansalliskirjaston Metatiedon ekosysteemi työpaja VNH
- 27.1. Tilasto webinaari e-aineistoista MH
- 27.1. Espanjan kansalliskirjaston metatietoprosessin esittely Kansalliskirjastossa VNH
- 28.1. Rockway webinaari kirjastojen testiryhmän kanssa MH
- 28.1. Keskuskirjastokokous VNH

Helmikuu

LM Information Oy:n eMagz -aikakauslehtipalvelun etäkäyttö pilotti alkoi Helmet-kirjastoissa. Mukana oli noin 50 aikakauslehteä ja niihin hankittiin nimekekohtaiset lisenssit etäkäyttöä varten. Pilotin oli sovittu päättyvän heinäkuun lopussa. Pilotin alkuvaiheesta alkaen sekä neuvotteluissa että muussa yhteydenpidossa pidettiin esillä konsortion halu saada palvelu koko maahan.

Helmikuussa oli tapaaminen FinElib-konsortion kanssa, jossa käsiteltiin konsortioille ajankohtaisia aiheita. Lisäksi pidettiin yhteistyökokous Kirjastot.fi:n kanssa. Lisäksi aloitettiin konsortion laskutuksen valmistelu konsultoimalla Helsingin kaupunginkirjaston talousosastoa. Jäsenille järjestettiin tarpeen mukaan webinaareja. Aloitettiin keskustellut striimattavista elokuvapalveluista yleisissä kirjastoissa sekä koulujen ja kirjastojen yhteistyöstä e-kirjastojen lisensioinnista.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 4.2. Zinio-webinaari: Satakirjastot, Rutakko MH
- 5.2. Celia yhteistyöpalaveri VNH
- 10.2. Yhteistyökokous Kirjastot.fi:n kanssa MH, VNH

- 15.2. Konsortion laskutus MH, VNH
- 16.2. Missä Yleisten kirjastojen konsortiossa mennään webinaari MH
- 17.2. Elokuvastriiimaus yhteistyöpalaveri, MH
- 17.2. Metatietoprosessin kehittäminen yhteistyöpalaveri VNH
- 18.2. Rockway- sekä lehtipalvelujen markkinoinnin yhteistyöpalaveri MH, VNH
- 26.2. Kirjastojen yhteistyö opetustoimen e-kirjojen koululisensoinnin edistämiseksi ja kirjastojen julkisen käyttöoikeuksien kehittämisen suunnittelua Kuntaliiton edustajan kanssa VNH

Maaliskuu

Maaliskuussa tutustuttiin Yle-tunnukseen ja sen käyttöön. Päivitettiin tiedot verkossa toimivasta Freegal -musiikkipalvelusta. Valmisteltiin e-äänikirjoista alkavaa pilottia Helmet -alueelle. Edistettiin edelleen striimattavien elokuvapalvelujen saantia yleisille kirjastoille. Osallistuttiin FINNAn ja Finelibin loppukäyttäjryhmiin sekä neuvoteltiin Rockway-palvelun aloittamisesta. Tavattiin FinElibin kanssa ja keskusteltiin ajankohtaisista asioista. Lisäksi tutkittiin PressReaderin etäkäyttöä ja käytiin keskustelua BTJ Finland Oy:n kanssa ajankohtaisista asioista.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 2.3. Yhteistyöpalaveri BTJ Finland Oy:n kanssa VNH
- 7.3. FINNA/FinElib loppukäyttäjryhmän yhteispalaveri ja PressReaderin etäkäytön suunnittelupalaveri MH
- 8.3. YLE tunnuksen käyttöönoton suunnittelupalaveri kirjastoissa MH
- 9.3. Freegal-webinaari MH, VNH
- 16.3. Yhteistyöpalaveri FinElibin kanssa MH, VNH
- 21.3. Rockway käyttöönottopalaveri MH
- 21.3. Kannanotto: [Digitaalisten aineistojen saatavuus kirjastoissa turvattava](#) (yhdessä Suomen kirjastoseuran, Helsingin kaupunginkirjaston – Yleisten kirjastojen keskuskirjaston ja Finlandssvenska biblioteksföreningin kanssa)
- 22.3. Illume -elokuvat yhteistyöpalaveri, MH
- 24.3. Ellibs -äänikirjojen tiedotuspalaveri MH
- 30.3. ATT-ryhmä MH

Huhtikuu

Huhtikuussa Helmet-alueella aloitettiin pilotti kotimaisista e-äänikirjoista yhteistyössä Ellibsin kanssa Otavan ja Bonnier Booksin äänikirjoista. Mukana oli aluksi noin 50 nimekettä ja kokoelma kasvoi pilotin aikana. Pilotin aikatauluksi sovittiin alustavasti huhtikuun alku ja pilotin oli määrä loppua vuoden lopussa.

Konsortio oli mukana Yleisten kirjastojen neuvoston kokouksessa Rovaniemellä. Lisäksi huhtikuussa oli FinElibin ohjausryhmä. Huhtikuussa kokoontui myös konsortion ohjausryhmä Pasilassa.

Huhtikuun aikana tutustuttiin Hublet-tabletteihin ja -telineisiin. Niiden tarkoituksena on tehdä lyhytaikaisesta tablettien käytöstä kirjastoissa helppoa. Kirjastojen näkökulmasta Hublet -ratkaisu on vaikuttanut tietoturvalliselta tavalta tarjota asiakkaille tabletteja yksityiseen käyttöön kirjaston tilassa.

Tapaamiset ja kokoukset:

5.4. Yhteistyöpalaveri Bonnier: WSOY & Tammi äänikirjat MH, VNH

7.4. Yleisten kirjastojen neuvosto, esitys konsortion toiminnasta ja metatietoprosessin kehittämisestä VNH

13.4. Elokuvienv striimaus yhteistyöpalaveri MH, VNH

15.4. FinElib-ohjausryhmä VNH

18.4. Hublet-työpaja MH

20.4. Konsortion ohjausryhmä MH, VNH

28.4. Koulutus Lapin AVI ja Rovaniemen kaupunginkirjasto MH:

* E-aineistot yleisissä kirjastoissa, mitä tarjolla Yleisten kirjastojen konsortion kautta;

* Sosiaalinen lukeminen ja e-aineistojen sosiaaliset ominaisuudet

29.4. Palaveri Rockway-sopimuksesta MH

Toukokuu

Toukokuussa osallistuttiin NAPLEN e-Book Working Group kokoukseen Hollannissa. Perinteinen valtakunnallinen hankintapäivä pidettiin Pasilan auditoriossa. Päivän teema oli ”Asiakas keskiössä”, joka livestriimattiin. Esitykset ovat myös katsottavissa Kirjastokaistalla.

Lisäksi valmisteltiin heinäkuussa pidettävää Koko Kansa Lukee –kampanjaa. Rovaniemeltä käytiin kertomassa yläkoululaisten ja lukiolaisten e-oheislukemisto hankkeesta. Konsortio toimi yhteistyön mahdollistajana ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden suuntaan. Huhti-toukokuussa selvitettiin KL-Kuntahankintojen kanssa mahdollista yhteishankintaa liittyen

RFID-tarroihin, mutta toistaiseksi kiinnostus oli liian pientä valtakunnalliselle yhteishankinnalle.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 2.5. Kirjastoradion nauhoitus MH
- 9.5.-10.5. NAPLE e-Book Working Group MH, VNH
- 17.5. Koko Kansa Lukee -markkinointipalaveri MH
- 20.5. KOHA-palaveri Joensuun seutukirjaston kanssa VNH
- 23.5. Yleisten kirjastojen konsortion hankintapäivä MH, VNH
- 24.5. Virtuaalokokous Århusin kirjaston kanssa MH, VNH
- 24.5. Hublet-sisällöt MH
- 26.5. Rovaniemen e-lukemisto MH, VNH
- 27.5. Emagz -pilottipalaveri MH

Kesäkuu

Kesäkuussa tavattiin FinElibin edustajia ja keskusteltiin ajankohtaisista aiheista. Vuoden puolivälissä käytiin lävitse toimintasuunnitelma ja päivitettiin tavoitteet vielä loppuvuodelle. Tutustuttiin myös open access julkaisuprojektiin.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 7.6. TOSU:n seurantalaveri MH, TH, VNH
- 7.6. Yhteistyöpalaveri BTJ Finland Oy:n kanssa VNH
- 10.6. Yhteistyöpalaveri FinElibin kanssa MH, VNH
- 13.6. Avointen monografioiden hanke-esittely (Helsingin yliopisto) MH, VNH

Heinäkuu

Koko Kansa Lukee –kampanja 4.-24.7. [Linkki](#) tuloksiin.

- 31.7. eMagz etäkäyttö [pilotti](#) loppuu Helmet alueella. Jatkoa pilotille ei saatu.

Elokuu

Elokuussa Aino Ketonen palasi tehtäviinsä konsortion yhteyshenkilöksi. Kuukauden aikana viimeisteltiin Rockway -musiikkipalvelun käyttöönottoa. Tavattiin striimattavia elokuvapalveluita tarjoavia aineiston toimittajia sekä jatkettiin neuvotteluja Yleisten kirjastojen konsortion osallistumisesta Aleksandria-konsortion rahoitukseen. Lisäksi pidettiin palaveri Finna -yksikön kanssa siitä voisiko e-palvelujen rajapintoja järjestää Finnaan hankittujen rajapintojen kautta. Joulukuisen ohjausryhmän kokouksen valmistelu: uudella toimikaudella 2017 - 2018 aloittavien jäsenten rekrytointi ohjausryhmään. Kuukausikirje ajankohtaisista asioista lähetettiin jäsenistölle.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 3.8. Rockway -käyttöönottopalaveri AK, MH
- 10.8. Striimattavien elokuvien -yhteistyöpalaveri AK, MH, VNH
- 11.8. Metatietoprosessin kehittäminen yhteistyöpalaveri TH, VNH
- 15.8. Kirjastot.fi ja eKirjaston kehittämispalaveri AK
- 16.8. Aleksandria-konsortion yhteistyöpalaveri AK, MH, VNH
- 17.8. Alma Talent yhteistyöpalaveri AK, MH
- 17.8. Finna rajapintojen käyttö AK, MH, VNH
- 23.8. BTJ elokuvien striimauspilotti suunnittelukokous AK, MH, VNH
- 29.8. Rockway käyttöönottopalaveri AK

Syyskuu

Syyskuussa tavattiin e-lehtipalvelujen tarjoajia ja välittäjiä. Varmistui että eMagz-palvelua ei saada yleisiin kirjastoihin etäkäyttöisenä. Tehty pilotti kuitenkin osoittaa, että kysyntä on suuri etäkäyttöiselle kotimaisten e-aikakauslehtien palvelulle. Ponnisteluja vastaavan palvelun saamiseksi jatketaan. Suunniteltiin konsortion toiminnasta kertovia videoita. Tavattiin FinElib -konsortion sekä Kuntaliiton edustajia. Aloitettiin neuvottelut ALA:n kanssa RDA-Toolkitin hankinnasta konsortiotasolla. Kerättiin tietoja kirjastoilta mitkä olisivat kiinnostuneita lähtemään mukaan ja saamaan yhteisen tarjouksen RDA-Toolkitistä. Kuukausikirje ajankohtaisista asioista lähetettiin jäsenistölle, sekä mediatiedote e-äänikirjojen jakelun laajenemisesta valtakunnalliseksi.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 5.9. Yhteistyöpalaveri Kuntaliiton kanssa VNH
- 14.9. Barney Allan Zinio –sopimuksen seurantapalaveri AK, VNH

- 14.9. Metatiedon kehittämissyhteistyökokous Kirjastot.fi:n kanssa AK, VNH
- 16.9. Metatiedon kehittämissyhteistyökokous Kirjastot.fi:n kanssa AK, VNH
- 16.9. Striimattavien elokuvien -kehittämiskokous AK, VNH
- 19.9. LM info eMagz -kokous AK, VNH
- 20.9. Konsortion mainosvideot suunnittelupalaveri Kirjastokaistan kanssa AK, VNH
- 21.9. Striimattavan elokuvapalvelun suunnittelupalaveri AK, VNH
- 23.9. KOHA Suomi koulutuspäivä AK
- 26.9.-27.9. ReShape-konferenssi AK, VNH
- 28.9. FinElib -webinaari osallistuminen AK
- 29.9. FinElib yhteistyöpalaveri AK, VNH

Lokakuu

Lokakuussa käytiin tutustumassa Hublet-tabletilaitteisiin, jotka oli otettu käyttöön Helsingissä ja tavattiin Hublet -tablettien toimitusjohtaja, ja käytiin läpi laitteita ja sen tuomia mahdollisuuksia kirjastokäytössä. Hublet -laitteista saatiin tarjous, joka välitettiin konsortion jäsenkirjastoille. Palvelusta annettiin myös lisätietoja kirjastoille, jotka olivat kiinnostuneita palvelun käyttöönotosta. Konsortion toiminnasta kertovien videoiden äänitykset viimeisteltiin lokakuussa. Lisäksi hankittiin lisätietoa virtuaalitodellisuuden tekijänoikeuksista, keskusteltiin Viestinnän tutkimussäätiön kanssa sekä osallistuttiin kuvailun tiedotuspäivässä paneelikeskusteluun kuvailun ekosysteemissä.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 3.10 Hublet laitteisiin tutustuminen käytännössä: Kallion kirjasto AK
- 4.10. Virtuaalitodellisuuden tekijänoikeudet seminaari VNH
- 6.10. Hublet toimitusjohtajan tapaaminen AK
- 14.10. FinElib webinaari osallistuminen AK
- 17.10. KiFin ja konsortion yhteispalaveri AK, VNH
- 19.10. Kirjastoseuran tekijänoikeus tapaaminen AK, VNH
- 24.10. Tapaaminen Viestinnän tutkimussäätiön kanssa VNH
- 26.10. Kuvailun tiedotuspäivä AK, VNH

Marraskuu

Marraskuussa julkaistiin konsortion toiminnasta kertovat videot. Konsortion edustaja piti esitelmän konsortion toiminnasta ja muista e-aineistoihin liittyvistä ajankohtaisista asioista Joensuun maakuntakirjastopäivillä. Lisäksi Ainoa haastateltiin Sisuradioon ja Virvaa STT:lle e-äänikirjojen tarjonnasta Suomessa. Lehtijuttu julkaistiin suurimmassa osassa maakuntalehtiä ja muita valtakunnallisia lehtiä.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 2.11. Joensuu maakuntakirjastokokous AK
- 2.11. Palaveri FinElibin kanssa VNH
- 8.11. YLE Beta Day AK
- 9.11. BTJ striimaus -yhteistyöpalaveri AK, VNH
- 9.11. FinElib ohjausryhmä VNH
- 15.11. Ebsco, Flipster ja Gobi-palvelut esittelypalaveri AK
- 17.11. PTCS-ajankohtaisfoorumi: ajankohtaista muuttuvasta hankintalaista: koulutus AK
- 23.11. OKM kirjastopäivät AK
- 30.11. Konsortion seuranta- ja ohjausryhmään valmistava kokous TH, AK, VNH
- 30.11. Koko kansa lukee suunnittelupalaveri AK

Joulukuu

Joulukuussa oli konsortion ohjausryhmä, ja valmistauduttiin Koko kansa lukee –kampanjaan helmikuussa 2017. Lisäksi konsortio on ollut yhteistyöpalavereissa niin Kansalliskirjaston kuin Kirjavälityksen kanssa. Sanoma Kids Median kanssa pyritään löytämään sopivantyyppinen pilotti. Metatiedon prosessia avataan YLE:n tutustumalla heidän automaattiseen annotointiprosessiin.

Tapaamiset ja kokoukset:

- 1.12. Rovaniemen koululaisten e-oheislukemisto tapaaminen, mukana myös vastaavanlaista hanketta suunnittelevat Porvoon ja Lappeenrannan kirjaston edustajat. Vierailu Ellibs Oy:ssä AK
- 2.12. Yhteistyöpalaveri Kirjavälityksen kanssa VNH
- 8.12 Yhteistyöpalaveri Kansalliskirjaston kanssa TH, VNH

- 8.12. Koko kansa lukee –suunnittelupalaveri AK
13.12. Yleisten kirjastojen konsortion ohjausryhmä AK, TH, VNH
16.12. Sanoma Kids Media-yhteistyöpalaveri AK, VNH
19.12. FinElib strategiapalaveri VNH
21.12. Ylen automaattisen annotoinnin benchmarkkauspalaveri TH, VNH

Henkilöistä käytetyt lyhenteet:

TH = Tuula Haavisto

MH = Marja Hjelt

AK = Aino Ketonen

VNH = Virva Nousiainen-Hiiri

ZINIO 2016

Anders

Blanka

Helmet

Keski

Lahti

Porsse

Rutakko

Satakirjastot

Hyvinkää ja Nurmijärvi

RDA-Toolkit (tilaukset ajalla 6.11.2016-6.11.2017)

Helmet

Aloitus 01/2017-

Helle

Ratamo

Piki

Vaasa

Aloitus 02/2017-

Vaara

Aloitus 03/2017-

Anders (Kokkola, Kaustinen, Kannus, Toholampi)

Tulossa: Vaski

Mukaan voi tulla pitkin vuotta.

Rockway (aloittaneet vuoden 2016 puolella)

Helmet

Lahti

Vaara

Heili

Piki

Ellibs

puuttuu:

Rautajärvi, Reisjärvi, Suonenjoki, Vaala

Loisto- kimppa mukaan lukien Koski

YTY-kimppa

**KON
SOR
TIO**